

Arbetsmarknadsdepartementet
103 33 STOCKHOLM

Ert referens/dnr: A 2016/00736/ARM

Stockholm 2016-07-01

Remissvar

Entreprenörsansvar och svenska kollektivavtalsvillkor vid utstationering (Ds 2016:6)

Elektriska Installatörsorganisation EIO får härmed avge följande remissvar på Ds 2016:6

Sammanfattning

EIO avstyrker förslaget i dess helhet.

EIO har tagit del av Svenskt Näringslivs remissvar och ansluter sig till de där framförda synpunkterna men framför för egen del även följande synpunkter och tillägg.

Rätt till kollektivavtalsvillkor

Promemorians förslag innebär en rätt för utstationerade arbetstagare som inte är medlemmar i en avtalsslutande organisation att kräva samtliga arbets- och anställningsvillkor i ett kollektivavtal som arbetsgivaren är bunden av. Detta är en påfallande förändring av grundläggande svenska arbetsrättsliga principer och går längre än vad som är nödvändigt för att skydda oorganiserade utstationerade arbetstagare. Förslaget innebär dessutom att utländska företag diskrimineras i förhållande till svenska företag samt att utstationerade arbetstagare får mer långtgående rättigheter än svenska arbetstagare. Det kan starkt ifrågasättas om detta är i enlighet med EU-rätten. EIO delar inte uppfattningen att den föreslagna regleringen kan motiveras av tvingande skäl av allmänintresse

Entreprenörsansvar

Allmänt

Promemorians förslag om ett primäransvar för alla företag i en entreprenörskedja går långt längre än vad som följer av tillämpningsdirektivets artikel 12 och innebär således en klar överimplementering. Detta trots att det av promemorian framgår att det inte ens är klarlagt att det förekommer problem med lönebetalningar i entreprenadkedjor.

Promemorians förslag kommer att hindra och försvåra för utländska entreprenörer att utstationera personal till Sverige eftersom det anlita företaget riskerar att tvingas betala lönen till den utstationerade personalen. Denna konsekvens går stick i stäv med ett av syften med tillämpningsdirektiv – att underlätta för tjänsteföretag att tillhandhålla tjänster och främja den inre marknadens funktion.

Förslagen innebär därmed också att specialiserade och nischade företag kommer att få svårare att få uppdrag vilket på sikt innebär en risk för sämre konkurrens och kvalitet inom sektorn. Det kan starkt ifrågasättas om promemorians förslag skulle klara en domstolsprövning av om utredningens förslag är proportionerliga och icke-diskriminerande.

Vidare innebär promemorians förslag ökade ekonomiska risker och ökad administration för sektorns företag. Detta innebär naturligtvis att sektorns företag måste kompensera sig för dessa risker genom höjda priser. Dessa kostnadshöjningar kommer i slutändan att drabba slutkunderna, d.v.s. i första hand konsumenter och skattebetalare.

Promemorians förslag innebär också med stor sannolikhet att beställare inte kommer att erlægga betalning till underentreprenörer förrän det är klarlagt att beställaren inte drabbas av några lönekrav från andra företags personal. Ett sådant ändrat betalningsmönster kommer framför allt att drabba små- och medelstora företag som kan få likviditetsproblem. Det bör också noteras att promemorians förslag rubbar den balansering av affärsrisker som bygg- och installationssektorns standardavtal AB 04/ABT 06 innehåller. AB 04/ABT 06 är tillämpliga standardavtal i den absoluta majoriteten av byggprojekt i Sverige.

Ett ansvar i flera led – ansvariga subjekt

Enligt EIOs uppfattning saknas anledning att gå längre än vad som föreskrivs i tillämpningsdirektivet – d.v.s. ett entreprenörsansvar endast i ett led. Att utvidga ansvaret till flera led ökar osäkerheten kring affärsriskerna. Risker bör rimligen hamna hos den entreprenör som anlitat underentreprenören och som därigenom har bäst möjlighet att kontrollera underentreprenören. I annat fall kommer samtliga företag att behöva gardera sig för denna affärsrisk vilket riskera leda till ökade kostnader i projektet.

Ett primärt ansvar

Enligt EIOs uppfattning bör ett entreprenörsansvar, om det införs, endast vara subsidiärt. Enligt promemorians förslag behöver arbetstagaren inte ens försöka få betalt av sin arbetsgivare. En sådan ordning där arbetstagaren inte ens behöver försöka reda ut varför lön ej erlagts innan denne vänder sig till något annat företag i entreprenadkedjan synes vara högst orimlig.

Förfarande och preskription

Kravet på underrättelseskyldighet för regressrätt är enligt förslaget endast två veckor från framställt krav. Denna tidsfrist synes vara olämpligt kort och riskerar att leda till rättsförlust för företag som drabbats av krav.

Enligt EIOs uppfattning bör det även införas en betalningsfrist för det företag som drabbas av ett krav enligt det föreslagna entreprenörsansvaret. En sådan frist skulle möjliggöra att det drabbade företaget kunde sätta tryck på arbetsgivaren att betala och att kostnaden därmed direkt hamnar där den hör hemma.

Rimliga kontrollåtgärder

EIO delar Svenskt Näringslivs uppfattning att, om förslaget genomförs, det är till gagn för alla att omfattningen på rimliga kontrollåtgärder klart och tydligt angivits i den tilltänkta lagen.

Sammanfattning

Sammantaget kan konstateras att promemorians förslag innebär en kraftig överimplementering av tillämpningsdirektivet. Förslagen kommer också att innebära ökade ekonomiska risker och ökad administration för branschens företag, motverka specialisering och därmed även utveckling och produktivitet samt leda till en höjd prishöjd. Det kan också starkt ifrågasättas om utredningens förslag är proportionerliga och icke-diskriminerande.

EIO avstyrker därmed bestämt utredningens förslag avseende entreprenörsansvar.

Med vänliga hälsningar

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Jan Siezing', with a date '21' written below it.

Jan Siezing
VD